„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, и уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
за целу годину . . . . . 14 ф. — н.
за по године . . . . . 7 ф. — н.
за четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
за 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру)
за годину 35 дин. на пола године 17½ дин
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте овакових ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 192. У Новом Саду у уторак 11. (23.) децембра 1884. ГОДИНА XIX.

Политички преглед

У прошлом броју саопштили смо главну садржину беседе, коју је барон **Шењеји** изговорио, кад је заузео председничку столицу у магнатској табли сабора угарског. У последње доба писало се у журналистици тако много о „зближењу“ међу Тисом и Шењејем, и колпортиране су у том погледу често сасма противне вести, тако, да је јавно мњење с нестрпљењем очекивало да чује на уста самога Шењеја „коју подробнију“ о тој — појави. Јавност је била у толико радозналија, што је опште познато, да се барон Шењеји до пре три године, док је био још народним послаником, приликом свагдање адреске дебате и расправе о прорачуну, отворено изјављивао против Тисине владавине, а на посе и најодлучније против унутрашње управе, како се иста развила под Тисином владом. Како је Шењеји у овој ствари мислио, довољно је ако напоменемо, да је од њега потекла она изрека о „азијатској управи“. Пре три године повукао се Шењеји са поља јавнога рада, као што рекоше због нарушеног здравља. Други говораху да одступање Шењејево није дефинитивно, већ само привремено, и да ће се он „у своје време“ опет повратити у политичку арену. Пријатељи Шењејеви веровали су за сигурно на његов повратак и уверали су, да ће барону Шењеју тада поћи за руком, да јавним пословима у Угарској даде „нов правац“. У толико већма били су политички кругови у Угарској а и ван ове изненађени, кад се по јавним гласилима почело писати о „зближењу“ међу Тисом и Шењејем. Јавност није могла да схвати праве побуде овоме „зближењу“, тим мање, што се за ово три године, од кад се Шењеји повукао с јавног поља, није чуло ништа о буди каквој трансакцији између оба државника. Изненађење је ово сасма природно, кад се узме у обзир, да је Шењеји до скора важио за одлучног противника Тисине владавине, дочим је сад засео на место, са којега ће и ако не одлучујући оно ипак доста снажно моћи утицати на јавне послове у Угарској. Према томе није чудо што се и да се журналистика ове земље а и она ван граница Угарске бави толико с питањем о побудама, с којих је Тиса доспео у положај да свог противника предложи за једекса курије и председника магнатске табле, и што с тим у свези расправља и друго питање наиме: како је Шењеји могао поменута достојанства примити Тисиним „посредовањем.“ У име одговора на ова питања, прављена су разна — нагађања. Нами изгледа, да је на прво питање одговорио најјасније сам Шењеји, оним речма своје беседе, где вели: „Сматрао сам за своју грађанску дужност, клањајући се одлуци мојег узвишеног господара, да слабе силе своје посветим јавним пословима са овог места. Додамо ли томе општепознату ствар, да је барон Шењеји persona grata на двору бечком, онда је јасно, како је Тиса дошао до тога, да „предложи“ свога политичког противника за поменута достојанства. У оним Шењејевим речма лежи одговор и на оно друго питање, наиме: од кога је Шењеји поменута достојанства примио. Да о концесијама, особито са Шењејеве стране, не може говора бити, и то је потврдио он сам својим речма: „Ступам у ваш круг, одржавајући у свему непромењена моја политичка начела и независност мојега убеђења.“ Шењеји је дакле остао онај исти, који је и био; да л и Тиса то о себи може рећи, у то се веома сумњамо. Да изјава Шењејева владу није у особито повољну ситуацију довела, види се и по „П. Лоју“, у ком се главом сам М. Фалк из петиних жила упиње, да изјаву Шењејеву по што по то набије на калуф владиних смерова. Мучан посао заиста, особито онда кад се брани и правда ствар, која се није развила ни његовом ни иницијативом Тисином, него — знамо већ чијом.

Догађаји, који се већ од неког времена дешавају у појединим покрајинама полуострва балканског, наиме **у Мађедонији**, показују довољно да су „мудра“ утаначења конгреса берлинског, овог недонешчета дипломатије јевропске, већ почела урађати својим — природним последицама, ако тим именом можемо окрстити оне појаве, које у последње доба избише на површину на балканском полуострву баш услед оних — најблаже да се изразимо — неприродних закључака, што их је конгрес берлински донео у погледу будућности земаља балканских и тамошњих народа. Место да народе балканске ослободи од свију верига, које су их донде стезале и које су развитку њиховом — по начелу потпуног самоопредељења — на путу стајале, конгрес берлински задовољио се са разним половним па и посве ништавим мерама, које су биле управ квас за — будуће заплете. Ово потпуно потврђују садањи догађаји у Мађедонији. Догађаји ови личе као јаје јајету оним појавама, које се у Босни и Херцеговини дешавале пре но што плану живи огањ на Невесињу. Зулуми, који се пре десет година десили у Босни и Херцеговини, појављују се сада у Старој Србији, Мађедонији и другим крајевима турске државе а изгледа као да је дипломатија јевропска вољна и сада играти ону исту улогу, којом се пре 10 година онако јако — обесмртила. Шта ће томе морати следовати није нужно на посе разлагати, јер исти узроци могу имати тек само и истоветне последице. Ко је хтео на Балкану мир да осигура, морао је пре свега створити услове томе миру, а то конгрес берлински није учинио. Оно истина да је конгрес берлински својим 23. чланком обећао Мађедонији јемства, слична онима која су дата такозваној Источној Румелији, али дипломатија јевропска била је тако силним иним пословима оптерећена, да није имала кад старати се и за то, да ли Турска врши додељене јој дужности. Господа дипломате немају ни сада времена, да се позабаве са односима на полуострву балканском, јер им је преши и Тонкинг и Конго и Англа Пекена и како се већ крсте и не крсте сви они тврди ораси, о које она, дипломатија, ломи своје изанцало зубе. Кад би на полуострву балканском живели откуда припадници „јединоспасавајуће“ науке Лојолине, уверени смо да би се неке и неке дипломате сасвим ревно бавили насиљем, што га Турци врше данас по Старој Србији и Мађедонији, на срамоту целе Јевропе. Та ето видимо где се зарад неколицине фратара и „опатица“ шаље нарочито посланство „Њег. Височанству Махдији“, ког иначе називају „лажним пророком“. Ми нећемо овоме да замерамо, али не можемо прећутати, да правда иште да се свима једнаком мером мери, а ми не чусмо, да је послато какво посланство султану цариградском, да стане на пут тлачењу народа у Ст. Србији и Мађедонији. Или може бити ово тлачење одговара жељама и смеровима јевропске дипломатије? Ако је тако, а ћутање дипломатије јевропске не вели да није, онда се неће ни народу поменутих покрајина моћи замерити, ако се сам покуша ослободити оних разноимених парасита, који му данас што-но реч крв на памуку сисају и подсецају жиле развитка па и самог опстанка његовог. Ми смо у задње време читали више пута у страним новинама, како се пропаганда римска заузима за оне становнике балканског полуострва, који су прешли у крило „јединоспасавајуће“ цркве римске. Требали трпљење зулума турских у поменутим балканским земљама може бити да послужи унапређењу покатоличења оних земаља и народа? Ствар је сасма јасна: Пређите у крило наше цркве — говоре пионири пропаганде римске — пак нећете Турчину на милост и немилост остављени бити. Кад маса народа уочи — рачунају ови пионири — да Турци не насрћу на наше штићенике, она ће јатомице полетити у наше закриље. Тако рачунају, пак по том рачуну и делају пијонери римски. Који то не учине, за те пропаганда и њени покровитељи и не хаје. С тога их гоњење и страдање тих јадника од стране Турака ни најмање не узнемирава. Шта више кад се поводом овога гоњења народа у Ст. Србији и Мађедонији у инглеској штампи појавио глас, да би свирепству турском требало на пут стати, и кад се из Петрограда зачу абер, да су јевропске власти дужне извести промену у оним покрајинама балканским, јер су ове државе у Берлину покрајине те оставиле и даље Турској, без икаквих јемства за сигурност њихову — онда се у штампи приступној смеровима пропаганде римске и сличним тенденцијама диже глас, да су вести о бедном положају и страдању раје у поменутим земљама „претеране“, да гоњења бајаги и нема, да се „све“ редукује на неке незнатне „изгреде“, којих има и по другим земљама и т. д. и т. д. Из свега пак провиривала је зебња или боље рећи страх дотичних кругова, да се велесиле како год не заузму за народ поменутих покрајина, јер би тада врло лако могла доспети на дневни ред и такова питања, о којима неки и неки „усрећитељи“ народа балканских желе, да вечни сан бораве. Ти кругови желили су и желе, да све остане при старом, док, е док пионири пропаганде римске не приуготове земљиште за повољно решење тих питања, а можда и — за даљу акцију. Шат се само дружина она у своји рачуни какогод не превари. Народи балкански, ако желе доспети својој мети, било то са или без па и против саизволења разних „усрећитеља“ и „покровитеља,“ који им се — не тражени и не звани — с разних страна намећу, ваља будним оком да прате развитак догађаја у свом суседству и да поштују међусобно своја права. Изгледа пак, као да се на ово не пази на сваком месту, које је у питању овом заинтересовано. Тако је пало у очи, да из Софије непрестано дижу глас у корист „браће Бугара у Мађедонији“, тражећи ове чак и око Призрена па и још даље на север. У истом месту постоји „добротворно друштво за Мађедонију“, које увелико развија своју „акцију“; у кратко речено: Бугари својакају сву Мађедонију па готово и целу Стару Србију, што веома чудновато карактерише „солидарност“ народа балканских. И док Бугари тако поступају, против чега усташе већ и Грци, дотле у Београду ћуте, као да у Ст. Србији, тамо око Косова и даље, нема ни једног Србина, и као да народ српск и нема у оним крајевима да заступа никаквих својих интереса. Само да се касније не буде — заман кајало, као што се до сада већ више пута догодило.

Нови Сад 10. децембра.

О аудијенцији, коју је код Њег. Величанства краља имао г. Александар Стојачковић, добили смо из најпоузданијег извора овај извештај:

Будимпешта, на св. Николу. Данас је давало Његово Величанство краљ Фрања Јосиф I. опште аудијенције у својој краљевској палати у Будиму. Примљен би између осталих и г. Александар Стојачковић, који је недавно постао министарским саветником, те ишао да се захвали Његов. Величанству на том одликовању, — као што је то обичај код виших чиновника, да се захваљују владаоцу у таковим приликама.

Ово по себи не би било од никакве знаменитости, но важне су и врло пријатне по овострани српски народ оне највише изјаве, које је Његово Величанство, одговорив на захвалу Стојачковићеву, изволело учинити о Србима и о српским стварима, благонаклоно разбирајући о истима — тако, као онај, коме је познат најновији корак, што су га Срби посланици учинили код владе ради сазива народног конгреса — и са задовољством напомињући садањи разположај духова код Срба у опште, а нарочито садање политичко држање Срба у Хрватској и Славонији.

Г. Стојачковић је поводом ових највиших изјава отворено казао своје мишљење о покренутим питањима, приметивши, да тај премилостиво наглашени расположај духова у народу српском пружа гаранције за то, да ће предстојећи народно-црквени конгрес при вршењу свога тешког задатка, стојећи непомично на темељу закона, а имајући у виду једино користи цркве и народа, као и државе, односна спорна питања решити повољно и на свестрано задовољство. Његов. Величанство примило је ове речи с највишим задовољством и благоизволело је у свези с тим приметити: „Да је патријарх изврстан муж“ — на које Стојачковић најскромније примети: „да се с тога од њега јамачно и надати, да ће сада, при промењеним повољнијим околностима, вољно на сусрет изићи општој жељи, да се између хијерархије и народа постојеће размирице изравнају и односаји на пољу народно-црквене аутономије једном стално уреде, а да ће у том смислу и правцу на обе странке употребити сав уплив свој Срби посланици из Угарске споразумно са Србима посланицима из Троједнице, у којој су ови последњи данас најпоузданија обрана законитога стања.“

С овим речима од прилике реферисао је данас г. Стојачковић — као бивши предводитељ депутације, што је била код владе ради сазива народног конгреса, — на државном сабору присутним Србима посланицима из Угарске и Хрватске Славоније разговор свој са Његовим Величанством, који хитим да Вам саопштим.

Дневне новости.

(**Комесар за колонизацију Чангова.**) За владиног кожисара у ствари колонизације Чангова наименован је Адам Борнемисо, пошто је доскорашњи комисар Дез. Громон, услед његовог наименовања за држ. секретара у министарству домобранском, од тог звања одступио.

(**Колико кнез Бизмарк на дан ради.**) Пре неколико дана предложио је кнез Бисмарк у немачком парламенту, да се у државној канцеларији умножи особље, те у то име дозволи већа свота од 27.000 марака. Образлажући тај захтев, државни канцелар исјавио је међу осталим: Морам споменути, да се странци, с којима имадем посла, управо чуде незнатном броју особља, што ради у нашем централном звању. Споредите ли с тим друга страна министарства, начићете свуда веће особље, а видећете и то, да је то особље боље плаћено него у нас. Можда је томе разлог, што ја сам обављам више послова, но што би се могло од мене очекивали. Ја мој рад у министарству спољашњих послова и код осталих области не могу ограничити на одређене сахате; од 8 сати у јутро до 10 у вече, морам имати људи на расположењу. Од јутра до вечера не прође четврт сата, често ни пет минута, да се моја врата не отворе, и не донесе какав нов спис, о којем се морам одлучити, да ли га ваља одмах решити, или ако то није онда се мора ствар прикључити осталим списима, морам онде имати и државну канцеларију; по том морам радити четрнаест сати на дан. Шта више, господа, која решавају оне списе, који морају до другог јутра бити готови остају често и до 11 сати. Да такав посао не могу трајно обављати четворица људи, види се најбоље по том, што често побољевају. Од садањих чиновника нема ни једнога, који није услед пренапорног рада боловао по више месеци, шта више и годинама те је морао бити другим замењен. Шифрирање и дешифрирање депеша по ноћи стаје силног труда и посла. Учинили се једна, једина погрешка, дешифрира ли се криво једна брзојавка, што ју власти измењују у тешкој каковој ситуацији — колика несрећа мора одатле настати. Ово све можете веровати човеку, који 22 године дана управља министарством спољашњих послова. — Тако Бизмарк, а парламенат ипак не хтеде кнезу одобрити плаћу за другог директора.

(**Велика крађа у Бечу.**) Финансијалне трговачке кругове града Беча пренеразила је 7. (19.) о. мес. после подне вест, која надмашује све оне жалосне гласове, што су у последње доба продрли у јавност о критичном положају појединих предузећа и целих индустријалних огранака. Догађај о ком хоћемо да говоримо морао је ове кругове у толико јаче потрести, што су минула тек два дана од како је код једног новчаног завода, који је био на добром гласу одкривено проневерење, што га је један од виших чиновника тог завода починио. Поменутог дана пукао је по Бечу глас, који се на брзо потврдио, да је виши чиновник једне од најстаријих и најугледнијих бечких банка, поверење, које је њ полагано, срамно злоупотребио, проневеривши бавци

преко два милиона форината. Проневера је учињена у аустријском ескомптном друштву а извео ју је заменик управитеља и главни благајник Лука Јаунер. Одлични положај оштећене банке, велика штета и штовање, којим је сам дефраудант досле вазда предусретан довољно разјашњују узрујаност, која је Бечом и берзом бечком овладала.

У Аустро-Угарској није још било случаја, да је где така или већа свота проневерена. Јаунер који је код завода служио 28 година, почео је своју службу у заводу као нижи чиновник, те се само својом марљивошћу и даровитошћу узвисио до звања главног благајника. Завод се ослањао на-њ и поверавао му у сваком погледу. Проневерена свота износи управо трећину деоничке главнице, а премашила је трећину причувне закладе деоничара.

С друге стране јављају ово: Управитељ доњоаустријскога ескомптног друштва Лука Јаунер брат је бившег управитеља бечког позоришта на Рингу, побегао је, оштетивши друштво више од 2 милијона. Јаунер отишао је пре подне из писарне па се није више ни вратио. Управитељи прегледаше књиге и констатоваше велико проневерење. Одмах пријавише ствар полицији и расписаше 2000 марака награде и 5% од новаца које би Јаунер имао уза се оному, који га ухвати. Тек што је ствар пријављена полицији затворила је ова одмах неког Куфлера, познатог ескомптера. О њему веле, да је био у споразуму са Јаунером. Кад је прошле године шећерске фабрике задесила кризе, дао је Куфлер ескомптирати код Јаунера менице ческих обртника и творничара. Констатовано је, да су менице биле фалзификоване и да су Куфлер и Јаунер поделили добијену валуту. Куфлер оштетио је и многе приватне особе, од којих је преузимао менице за ескомптирање, давао их Јаунеру, те с овим делио своте. Само једна кућа оштећена је за 100 000 форината. Против Куфлера стижу непрестано пријаве. У Куфлеровом стану нађено је меница за милијон форината, но менице те су готово све без вредности.

Трговачки свет држао је Куфлера врло за оштроумна и смела трговачка човека и спекуланта, каквих малв има. Пре више година био је на бечкој пијаци на челу спекулације са спиритом, те је тако рекући управо диктирао цене спириту. Последњих година бавио се поглавито ескомптовањем меница и каишарством.

Јаунера су нашли још исте ноћи у Хицингу крај Беча — мртва. Да избегне осуду, убио се сам. Новаца код њега није нађено.

(**Сензациони догађај у Београду.**) Читамо у „Виделу“: Јуче се ванредном брзином пронео глас по престоници о неком хришћанском детету, да је у јеврејској кући бодено и мучено, и по том да је жандарм на глас детињи у кућу улетио и из руку Јевреја дете избавио. Ми смо се одмах постарали да потражимо у главној полицији тачна обавештења о овоме случају и тамо смо сазнали ово: прексиноћ је изашло из школе седмо-годишње дете Обрен, син Јована Ш. Симића овдашњег, и са својом сестрицом ишло је оним сокачићем од старог здања (спасовском улицом). Кад је дошло до куће доктора Валенте у којој седи Јозеф Фукс, трговачки агент, оно је из несташлука повукло за звонце на вратима кућним. На то је истрчала из куће једна мушка особа (истрага ће показати ко је) и дете увукла у кућу. Туга је тукла штапом. Сестра детиња оставши на пољу, викала је за брата. На њен глас дошао је позорник а и свет се нагомилао Они су улетили у стан Фуксов али дете је већ било испуштено на други излаз. Ствар је у полицијском извиђају. Онај за кога се нађе да је одговоран подвргнуће се казни.

(**„Лажни пророк“ Махдија постао — Височанство.**) Дана 14. пр. м. приспео је у Донголу патер Доминик Виченти, који полази оданде по налогу аустријске владе к Махдиу, да измоли од њега заробљене католичке мисионаре и „опатице“ (калуђерице). Патер Виченти, који носи Махдиу арапским језиком писан лист од аустро-угарског посланика у Каиру, Гилера, примљен је у Донголи врло љубезно како од мудира, тако и од инглеских војничких власти. Споменути арапски лист гласи:

„Моћном господину Мухамеду Ахмеду! Радосна вест допрла је до нас, да Ваше Височанство брижљиво пази на католичке мисионаре и калуђерице, које је код Дар-Нуба ухватио, чему се од срца радујемо. Из писма, које је Ваше Височанство примило од нашег конзула у Картуму мес. фебруара могло је В. В. увидети, да сви ти мисионари и калуђерице стоје под окриљем мог узвишеног господара, цара аустријског. Мој узвишени господар не само да штити те несретнике, него их и љуби као своју децу, он се за њих забринуо, тим више, што од њихових рођака и родитеља долазе Његовом Величанству непрестано листови, у којима га они моле да несретнике те избави. Ако споменем, колика је доброта Вашег Височанства, и да ти несретници нису ништа скривили, слободан сам умолити Вас, да их пустите на слободу, и повратите њиховим родитељима и рођацима. Вашем Височанству биће за то не само они несретници захвални, него ће Вас и Бог благословити, и цела Јевропа штовати, а особито мој моћни господар. Не требам да спомињем, да ћемо ми одмах и тачно накнадити све трошкове, који би отуда настали. Мисли ли пак Ваше Височанство, да поменуте заробљенике не може још пустити, онда молим да нашем посланику дадете ваш запечаћен проводни лист, да можемо и у будуће слати нове посланике, који ће нас обавештавати о судбини оних несретника. Ваше Височанство нека буде уверено, да се наш посланик неће бавити ни политиком ни ратом, него ће само донашати утеху нашој браћи и сестрама, које одавно већ нису добиле вести од својих фамилија. Надам се поуздано, да ћете жеље мога узвишеног господара пријатељски прихватити, с тога Вам у напред захваљујем на Вашој доброти, и уједно употребљујем ову згоду, да Вам изразим своју оданост. — Гилер, управитељ аустро-угарског глав. консулата у Кајиру.

Политичке вести.

— **Сабор угарски** састаће се поново 10. јануара 1885. по нов. кадендару.

— „Пешт. Лојд“ доноси брзојав из **Загреба**, у ком се вест „**Позорова**“ о променама у кругу највиших службених достојанственика троједничких означује **као празна измишљотина**.

— „Преса“ јавља, да ће се **сабор троједнички** јануара месеца идуће године поново **састати да расправи прорачун, па да ће за тим бити одгођен до лета.**

— Исти лист јавља, да је бискуп **Штросмајер** послао бану **Куну** писмо у ком тражи, да се уклони ђаковачки окружни предстојник. Ако се то не учини биће бискуп присиљен, да остави агитацији подручног му свештенства — одрешене руке.

— Из **Београда** јављају, да је тамо примљена **повољно** вест о сазиву српског народно-црквеног конгреса.

— Осим патријарха Јоакима одликовао је краљ **Милан** још и Аристархи-беја, логететиса Њег. Свет., и три цариградска митрополита, чланове св. синода, орденом „Светога Саве“, другога реда.

— Из Београда јављају, да се изјаловио покушај, да се **спор међу Србијом и Бугарском** изравна непосредним преговором између дотичних влада. Влада бугарска одбацила је одлучно суделовање у овој акцији.

— **Руски „Правителствени Весник“** доноси веома важну наредбу, којом се вишим државним **чиновницима забрањује суделовање у трговачким и индустријалним предузећима и удружењима, у комуналним и приватним вересијским заводима.** — Тако бива у — апсолутној Русији, која се ето и у овоме врло повољно разликује од многих „уставних“ земаља са „слободоумним“, „либералним“ и другим владама.

— **У француској комори** предложио је посл. Мадје де Монжо, да се укине посланство при Ватикану римском. Фери изјавио се **против** овог предлога, јер би се у том случају морао подићи конкордат и јер би се Француска морала одрећи протекторатства над католицима на Истоку, што би друге силе једва дочекале. Фери напомену и то, да су и протестанске владе у Риму заступљене, и да заступство нигде није толико потребно, колико баш у Риму. Предлог Монжовљев је иза тога **одбијен** са 293 против 168 гласова.

— На скупу синдикатских комора у **Паризу држао** је министар **Рувије беседу у духу слободне трговине**.

— Из **Париза** јављају, **да ће кнез Бизмарк** са својим сином Виљемом **око 12. или** 14. јануара идуће **године онамо приспети** и три дана онде остати. — Интересантно, ако се обистини.

— Инглеска „Тајмс“, говорећи о закључку парламента немачког, којим је овај решио, да се кнезу Бизмарку не дозволе потраживаних 20,000 марака — назива тај закључак самовољним омаловажавањем државног канцелара.

— **Комисија сената француског** ставила је поново у буџет министарства просвете неке своте, које је комора била збрисала.

— Бизмаркова „Норд. Алг. Цајт.“ очитује, да **држање ултрамонтанаца немачких**, који у парламенту стоје раме уз раме са социјалистама, обара тврдњу, да је католичка црква најбољи бедем против ширења социјализма.

— **Инглеска** је предложила таковзваној „Конго-конференцији“ **декларацију против трговања с робљем.**

— **Кедиф мисирски** признао је Русији и Немачкој право, да буду заступљене у благајни за отплату државних дугова.

— **Кинеска влада** покушала је опет заподенути нове преговоре с владом француском. Министар Фери упутио је француског посланика у Сангхају да одговори Кинезима, да се спор међу Кином и Француском сада тек **само оружјем може решити.**

Народна привреда.

(Земљорадња. — Индустрија и занатлијство. — Трговина. — Финансија. — Саобраћајна средства.)

(**Против жишка**) препоручује се између осталих средстава и мешање меља са пшеницом. Сув мељ треба измешати са пшеницом, па кад је повољно време жито проветрити и пролопатати. Мирис од меља никако жижак не трпи и одмах из жита бега, где осети мељни мирис. На сваки начин при проветравању и лопатању жита треба смотрен бити, па никада не треба остављати у близини другу гомилу жита у коме се не налази меља; јер каква је на тај начин вајда, кад жижак пређе у ону другу гомилу, Кад се хоће оно жито да употреби у коме има меља, онда се лако може па ветрењачи очистити од овога, те да нема никакве штете.

(**Да говече не гризе дрво.**) Често се пута дешава, да говече загриза и једе не само дрво, но и малтер, кости ћебад и томе подобно. Узрок томе лежи поглавито у инстинкту, који је проузрокован тиме, што говече не налази у својој храни довољно минералних делова, који су исто толико потребни, колико и друге органске материје. Па да би се говече одвикло од те лоше и опасне навике, препоручује се средство, да се говечету даје за неколико недеља згорене и добро истуцане кости у јарми са нешто мало соли и кима или онаџа. То средство између осталих показало се као најсигурније против горње навике.

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈОНСКЕ РАДЊЕ
Стевана Костовића у Будим-Пешти
од 8. (20.) децембра.

Жито ново из Потисја	—	—	78	80	ф.	8.80	ф.	8.50
„ „ „	—	—	75	77	„	8.—	„	8 20
Жито банатско	—	—	76	78	„	7.95	„	8 25
„ „	—	—	78	75	„	7.70	„	7.90
„ бачко	—	—	78	80	„	8 30	„	8.50
„ „	—	—	75	77	„	8.—	„	8 20
Жито влашко	—	—	78		„	7.80	„	8 —
„ „ по каквоћи	—	—	77		„	7.60	„	7.75
„ „	—	—	76		„	7.40	„	7.50
„ „	—	—	74		„	7.20	„	7.30
„ српско	—	—	74	76	„	7.20	„	7.40
Уванц-жито за март-април		—	—		ф.	8·04	„	8.06
„ за септ.-октобар	—	—	—		„	8.64	„	8.66
Раж нова мађарска	—	—	—	—	„	6.85	„	7.10
„ влашка	—	—	—	—	„	6.50	„	6 80
Јечам нов за храну	—	—	—	—	„	6·10	„	6.25
„ по каквоћи средња роба		—	—		„	6.50	„	6.75
„ за пиваре	—	—	—	—	„	8·50	„	9 —
„ влашки	—	—	—	—	„	6.25	„	6.50
Зоб нова трг. роба	—	—	—	—	„	6.40	„	6.50
„ фина роба	—	—	—	—	„	6.55	„	6 65
Уванц-зоб за март-април 1883.		—	—		„	6.53	„	6 55
„ за септ.-октобар		—	—	—	„	—.—	„	—.—
Проја мађарска	—	—	—	—	„	6.—	„	6 25
„ влашка	—	—	—	—	„	6.25	„	6 50
„ за октобар-новем.	—	—	—	—	„	6.—	„	6·15
Кукуруз, готова роба, банатски		—	—		„	6.60	„	6 70
„ „ „ „	—	—	—	—	„	5 15	„	5.25
„ за мај-јуни банатски		—	—		„	—.—	„	—.—
„ за јуни-јули банатски нови		—	—		„	—.—	„	—.—
Кукуруз за јули-август	—	—	—	—	„	—.—	„	—.—
„ за август-септембар		—	—	—	„	—.—	„	—.—
„ за мај-јуни 1885.	—	—	—	—	„	5.65	„	5.67
„ за децембар	—	—	—	—	„	5.15	„	5.25
„ за јануар-фебруар	—	—	—	—	„	5.25	„	5.35
Репица готова роба Kohl	—	—	—	—	„	11.75	„	12.—
„ банатска	—	—	—	—	„	11·—	„	11.25
„ за август-септембар Kohl 1885		—			„	12.50	„	12·75
„ за јули-август банатска		—	—		„	—.—	„	—.—
Горушица по каквоћи	—	—	—	—	„	6.25	„	6 50
Мувар „ „	—	—	—	—	„	7.—	„	7.50
Лаћено семе по каквоћи	—	—	—	—	„	12.50	„	13.—
Кудељно семе „	—	—	—	—	„	13.75	„	14.50
Бикеч по каквоћи	—	—	—	—	„	6·—	„	6 25
Пасуљ бели крупан	—	—	—	—	„	9.50	„	10 —
„ „ француски	—	—	—	—	„	10.50	„	11.—
„ шарени	—	—	—	—	„	5.50	„	6.—
Погачице од репице	—	—	—	—	„	5.50	„	6.—
Погачице од горушице по каквоћи		—	—		„	5.—	„	5.50
Мекиње груба роба	—	—	—	—	„	3·80	„	—.—
„ фина роба	—	—	—	—	„	3·90	„	—.—
Паприка трг. роба	—	—	—	—	„	—.—	„	—.—
„ фина роба	—	—	—	—	„	—.—	„	—.—
Мед оцеђен	—	—	—	—	„	28.—	„	30.—
„ вощан	—	—	—	—	„	26.—	„	27.—
„ за октобар-новембар оцеђен		—	—	—	„	—.—	„	—.—
Восак розенвуски	—	—	—	—	„	140.—	„	146.—
„ славонски	—	—	—	—	„	142.—	„	147.—
Шљиве српске гот. роба у бурадма		—			„	8 —	„	12·—
„ „ „ у џакови		—			„	8.50	„	13.—
„ узанц роба за окт. нов. у бурадма					„	—.—	„	—.—
„ „ „ у џакови		—	—		„	—.—	„	—.—
„ босанске гот. роба нова у бурадма					„	—.—	„	—.—
„ „ „ у џакови		—			„	8.50	„	13.50
„ узанц роба за окт. нов. у бур.					„	—.—	„	—.—
„ „ „ у џакови		—			„	—.—	„	—.—
Пекмез, готова роба, славонски		—	—		„	18.75	„	19.20
„ банатски	—	—	—	—	„	18.—	„	18 25
„ септембар-октобар славонски		—			„	—.—	„	—.—
Свињска маст варошка	—	—	—	—	„	54.50	„	55 55
„ „ сеоска роба	—	—	—		„	53.—	„	54.—
Сланина сољена варошка	—	—	—	—	„	46.—	„	47.—
„ „ сеоска роба	—	—	—		„	44.—	„	45.—
Шпикарке прима мађарске 1883		—	—		„	14.—	„	15.—
„ прима мађарске 1884		—	—		„	14.50	„	16.—
Шпикарке секунда „ 1884	—	—			„	9.—	„	12.—
„ прима српске 1882.		—	—		„	12.—	„	13.—
„ прима босанске 1883.		—	—		„	9.—	„	11.—
Овчије коже српске по 102 ком.		—	—		„	—.—	„	—.—
„ „ босан. и хрв. по 56 ком.					„	43 —	„	45.—
Јареће за обуће по 102 комада		—	—		„	160.—	„	170.—
Јагњеће српске нове 102 ком.					„	80.—	„	110.-
„ нове хрватске 102 комада			—		„	110.—	„	115.
Козије хрватске за 56 кила	—	—	—		„	61.—	„	63.
„ мађарске и ердељске за 50 кила					„	—.—	„	—.—
„ српске за 56 кила	—	—	—	—	„	61.—	„	62.50
све без ногу и рогова са 2% шконто.								

Храна. Правац житарског рада био је сасвим миран а цене осташе као и свршетком прошле недеље. Млини никако нисе нашли побуђени живље учествовати у куп, ал и понуда је била сасма умерена, јер довози нису прелазили потребу, а имаоци робе пак не наваљиваше на продају. Свега је продано ове недеље око 60—65.000 м.-центи Термин-житом влада врло лабав правац и лако је могуће да ће се роба не пролеће врло скорим паваривати и испод ф. 8.— Кукуруз је засвим олабавио у цени и стара роба радо би се дала по фор. 6.90, а за нову робу постиже се само ф. 5.15 до ф. 5.25. У истој размери ослабила је и цена мај-јуни термина и опште је мњење, да ће исти скорим пасти на ф. 5.50. Раж је непромењива ув слабо распитивање. Цена јечму одржала се. Зоб у овом артиклу влада мало бољи правац и вартије, које приспу амо, покупују се по добрим ценама.

Продукти. Овонедељни посао са шљивама сасвим је без значаја; доба се нуди на све стране а само мало њих купаца интересују се пак за исту. Продано је 50 м-центи боље робе од уванса по ф. 8.50 па 50 кила, даље робе од 100 ком. по ф. 9.25. Данас и не помишља когођ на боље цене. Пекмеза може бити још на пијаци до 12, 13000 -центи; од које тек ако се недељно прода у 2—3 вагона и увалуд је нуђена прима славонска роба по ф. 19.25. Мед је сасвим занемарен и немогу се наћи купци ни по нижим ценама. Ораси су добро тражени и плаћају се по каквоћи од ф. 14.— до ф. 19.—. Варива остају без икаква посла, јер је слабо тражење за иновемство и тако се попуштају цене. Кудељна семена слабо се налази, а раде се плаћа до ф. 14.50. Суве и сирове коже остају без икакве промене.

Исправци.

У прегледу претпоследњег броја, у другом ступцу, 39 ред озго остала је не исправљена једна повећа погреш а. Тамо стоји: на Шипку оснује римско семениште, — а треба: руско семениште.

У прегледу последњег броја остало је непажњом коректора више погрешака од којих ћемо главније споменути: У беседи барона Шењеја при крају II. ставке стоји: знао увек с фактом, а треба: знао увек с тактом. У беседи Сећењи-Марићевој 7 ред оздо стоји: неодгодивих и неоправданих, а треба: неодгодивих и оправданих.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Ушао је у штампу и до који дан ће угледати света

ПОЛАЖЕНИК

божићни дар српској деци

од

БРАЦА-ЈОВЕ.

Пре неколико дана посла нам Божић свога гласоношу, да нам јави како је близу и да му се скоро наламо Тај гласник беше опомадашњи први снег . . . Деца му се обрадоваше — а родитељи и њему и дечијој радости. И деца и родитељи сетише се божићних радости и дарова . . .

„Чиме ли ћемо децу обрадовати?“ помислиша у тај мах родитељи.

„Какав ли ће нам дар спремити родитељи за божић?“ запиташе се деца.

Ми смо то чули и видели па ево сад јављамо и деци и родитељима, да смо се досетили како бисмо помогли и једнима и другима, како бисмо обоје обрадовали. Похитасмо те одмах дадосмо у штампу

ПОЛАЖЕНИК

божићни дар српској деци

од **Брача-Јове.**

Украшен насловном сликом Чика-Јове — Змаја и још неколиким лепим сличицама.

Осим насловне слике Чика-Јовине и песме уз њу донеће Полаженик још неколико нових песама ЧИКА-ЈОВИНИХ са сликама; поред тога неколико божићних и других приповедака од БРАЦА-ЈОВЕ. А да се коме не учини мало песмица спремио је РАДОВАН — баш имењак нашег Полаженика — осим песме уз насловну слику Чика-Јовину још неколико лепих песама.

Ми свог Полаженика удесисмо како боље могосмо, и надамо се да нећемо бити постидни са њега, само нека му српски родитељи и деца радо отворе врата од свога дома — баш као и другом полаженику — и нека га поспу љубављу и радошћу а он ће им певати и причати о миру и весељу божићном, до миле воље!...

Господу учитеље и свештенике, ђаке са препандија, гимназија и реалака и сваког пријатеља овог божићног дара дечијег (који издајемо из чисте љубави и из никаквих других разлога) молимо да јаве деци и родитељима за нашег Полаженика и да купе претплату на њега; а књига ће изаћи одмах после Ђурђева и Мутерица и разаслаће се претплатницима.

Полаженик ће изнети до шест табака уобичајеног мањег формата, биће украшен неколиким лепим сликама и шареним насловом — а цена му је тридесет новчића или седамдесет пара динарских. Ко из љубави скупи осам претплатника, добија један примерак Полаженика на дар. Препродавцима књижарницима дајемо 2 % рабата.

Претплату ваља слати: Штампарији Арсе Пајевића у Новом Саду или на адресу издавача: Jovan Maksimović, Mediciner, Wien, 8, Florianigasse, 22. — За Србију примају претплату књижарнице: Велимира Валожића у Београду и Божидара Савића у Шапцу.

Молимо уредништва свију српских листова да ово претштампају.

У Бечу 27. новембра 1884.

Јован Максимовић,
медицинар.

ОГЛАСИ.

ПРАВИ

МЕДИЦИНСКИ МАЛАГА-СЕКТ

по анализи ц. кр. стације за пробу вина у Клостернајбургу

врло добар и чист малага

који врло јача слабе, болеснике, реконвалесценте, децу итд., против оскудице у крви и слабог стомака врло добар лек.

У 1/1 и 1/2 оригиналној флаши и под законски депонираним штитницом

ШПАНСКЕ ВИНСКЕ ТРГОВИНЕ VINADOR

БЕЧ. ХАМБУРГ.

Оригиналне цене ф. 2.50 и ф. 1.30, вино од 1846 године врло фино ф. 5.— и ф. 2.60.

У Н. Саду може се добити код гг.: Б. Грозингера, апотекара; Д. Коле винског и деликатесног трговца. 1 2

Одговорни уредник Тоша Бекић.

Српска штампарија дра Светозара Милетића.